

Apărarea Națională

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NATIONALE CRESTINE

Director:
Dr. DIONISIU BENEÀ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Arad, strada Vlăcău Babes No. 6.

Deviza noastră: „Hristos, Regele, Națiunea”.

„Vom lovi de-o potrivă în Jidau parazitar și în România necinstit și înstrăinat.”

Apărare sub conducerea unui Comitet.

ABONAMENTUL PE UN AN:
Pentru plugari și muncitori — Lei 160
Pentru intelectuali — — — Lei 200
Pentru Inisti și fabrici — — — Lei 500

Politica la sate

a) Familia.

Ieri: O familie numeroasă. Un tată de 70—80 ani. O mamă de 60—70 ani. Gineri și nuroi, se adună în casa bătrânească la zile mari, împreună cu o spuză de nepoți și nepoate. Se vorbește de toate, afară de politică. Fiecare își laudă copiii, descriu în culari vîlă intăplările mărunte. Vorbesc de agricultură, de gospodării, de vite și de planurile din viitor. Bătrâni, intervin în discuțiile tinerilor, cu povești sau dojene pentru greșeli.

Armonie, bucurie, fericire, sănătate trupească și sufletească!

Azi: Aceeași familie de mai sus. Bătrâni trăesc retrași în căminul lor. În zilele de sărbătoare, nu le vin nici feciorii, nici fiicele căsătorite, căci: unul este adventist, altul evanghelist, al treilea ocupat cu politica satului, uită să și vadă părinții la zile mari. Ficele căsătorite, păstrează ură părinților, că nu le-a dat zestre multă; bătrânuilor tată, luat de curențul politic, a luat bani dela bănci, a girat polițe la prietenii și partizanii politici, cari l-au lăsat să plătească toate datoriile.

Azi fiecare stă retras, între cei patru pereți, cu sufletul slăbit de griji și păcate, cu trup slăbit de mizeria morală, și băuturile falșificate de jupunul din sat, și își petrece într-o odăță întunecăsoasă, în care razele soarelui nu pătrund niciodată, ultimele zbuliuni ale luptei pentru pământ și libertate... politică.

Mâine: o nouă frământare pentru pământ, va face să curgă sânge nevinovat, dacă cei care

conduc destinile mulțimiei, nu se vor grăbi să îndrepte forță pe calea muncii organizate.

b) Satul

Eri: Zile de sărbătoare creștinăscă, cu frumoase tradiții și cuvincioase petreceri.

In sat se învârte hora mare. Fete și flăcăi, în portul strămoșesc fac să intre și bătrâni în jocul săltăreț.

In mijlocul satului: un grup de oameni. Între ei preotul și învățătorul, vorbesc prietenește cu sătenii, despre nouățile din lumea largă, despre Rege și despre mersul treburilor Domnești. Toate de mare interes pentru plugari și mai ales, când venea vorba de agricultură.

In mijlocul lor, vine și primarul. Cu toții pun la cale înființarea unei obștii, sau a unei bânci populare. Se vorbește puțin și se înțeleg repede.

Peste tot: supunere, autoritate, respect, dragoste și bună înțelegere.

Azi: aceeași sărbători creștinăscă. Preotul nu vine la biserică să facă slujbă. Este bătrân și tine calendarul vechi. În satul vecin, preotul este dus la un congres politic.

La 8—9 dimineață, cârciuma jupunului din sat, trosnește de lume. Oameni cu femei, cu copii, cu rude, toți deavâlma, duc la gură țuică și vin, prefăcute în privința jupunului Leiba.

In sat horă nu mai este. Seară la jupânul Leiba în cârciumă, bal.

Flăcăi și fete mari, vor gusta în ritmul dansurilor moderne,

câte un pahar de vin sau țuică, îmbrăcați toți la „modă”.

Noaptea, la cârciumă, din discuții politice și beție, s'au luat la ceartă, apoi la bătaie.

Un mort, doi grav răniți și alți patru mai puțin.

Preotul, învățătorul și primarul, adversari politici, nu mai apar în sat.

Locuitorii simt cum viața se scurge, din ce în ce mai grea; cum bâncile le tulbură liniștea casei cu sechestre, țărăncile cheltuielilor și girurilor politice, dar n'au putere să-și impună îndrepătarea spre mai bine.

In sat bântue: tuberculoza, sifilisul și pelagra. Alcoolismul, este în floare.

Dispensarul satului este desfășurat din lipsă de fonduri, iar medicul stă în oraș, departe, medicamente scumpe, ... și bolnavul renunță lesne la un tratament. Trece mai curând pe la jupân Leiba, să și mai amintească durerile! ...

... și așa, pe nesimțite, ni se stinge neamul!

Mâine: ... satele împânzite de străini. Azi jupân Leiba, mâine Sân Ghidale, și tot așa, până ce vor trece toate proprietățile în mâinile străinilor.

Vor cere sinagogă și școală; vor lua în mâinile lor administrația și ... în curând vor cere Tara.

Dacă lucrurile vor merge tot așa, vor avea și dreptul. Politica interesată, demagogia celor fără scrupul de conștiință, sunt autori morali și asupra lor va cădea ca fulgerul cerului blestemul strămoșilor, care s'au sacrificat pentru acest pământ și pentru acest neam.

G. Făcăoaru
—Tutova —

Organizațiile noastre
L.A.N.C. Severin.

Proces-verbal

de constituire a organizației comunitare L.A.N.C. din comună Valeamare, județul Severin.

Noi, subsemnatii din comună Valeamare, am hotărât în unanimitate înființarea organizației L.A.N.C.

Declarăm, că întrăm membri în suszisa organizație în perfectă cunoștință a idealului pentru care luptă Liga, neconstrânsi de nimeni, fără interes personal, numai cu dorul de a lupta pentru mândrirea Neamului românesc.

Drept chezăsie că vom fi credincioși și supuși slujitorii ai Ligii Apărării Naționale Creștine, depunem următorul jurământ:

„Jur că voi păstra și apăra legea mea creștină strămoșească. Jur credință Majestății Sale Regelui Mihai I, al României. Jur credință drapelului Ligii Apărării Naționale Creștine cu semnul „Svastica”. Așa să-mi ajute Dumnezeu,

Amin !

Deodată cu constituirea, subsemnatii alegem în unanimitate următorul comitet comunal:

Președinte: Petrușcu Toma.
Vicepreședinte: Ioachim Ocoș.

Secretar: Munteanu Pavel.

Casier: Samoilă Mihut.

4 membri în comitet: Gavrilă Păcurari, Dămaschin Drăgan, Munteanu Toma, Eugen Bârlă.

Prezentul proces-verbal s'a desfășurat în 2 exemplare dintre care unul va fi păstrat de organizația comunală, iar celalalt va fi trimis Comitetului județean.

Drept aceea s'a încheiat prezentul proces-verbal în adunarea ținută în comună Valeamare la 7 Ianuarie 1930.

(Urmăză subscrisele membrilor L.A.N.C.)

mult expusă tuturor primejdidilor ca România și în care stat mai îndrăznește partidele politice a fura și înșela poporul ca în România, bătându-și joc de tot ce are mai sfânt, împreună cu dușmanul nostru de moarte jidant și tot felul de alte neamuri pe care l-au primit în partid de dragul banilor lor spurcați și de dragul cătorva mil de voturi? În care țară din lume mai e poporul băstinaș străin în țara lui, ca în țara românească?

Este atât de scandalosă și de revoltătoare trădarea lui Sturza, care urmase la președinția partidului liberal după Dumitru Brătianu a cărei șefie fusese abia de câteva luni nesupravețuind lui Ion C. Brătianu, încât partidul se împărțise în două tabere ce se hărțuiau cu furie scărboasă, până la moartea lui Sturza, acuzându-se reciproc de hoții și de furturi de adevărați tâlhari de drumul mare, și

folosindu-se de cele mai murdare expresii de cortorari ordinari. Astfel scriitorul Barbu Delavrancea, liberal la început apoi, scârbit de hoții și de pungășii pe care le vedea cu proprii săi ochi, trecut la conservatorii, acuză pe fostul ministru liberal Nicolae Fleva în plină Cameră, la 19 Aprilie 1896, că a luat bani dela jidani, înlesindu-le importul de mărfuri prin contrabandă, cum nu se spune și în Monitorul Oficial cu data arătată.

Revoltele oamenilor cumsecade și a tuturor ce țineau, mult puțin, la realizarea luptelor naționale ce ne-au adus întregirea neamului de azi, au determinat eliminarea tuturor liberalilor și din Liga Culturală, pe care șeful Sturza voia să o folosească pentru scopuri de partid. Conservatorii luanu-locul, sub președinția lui Ion Grădișteanu, Liga Culturală putu lăsăvinitul având de hrana națională pen-

Clasile sociale și Partidele Politice.

(Continuare)

de: Romulus Damian

Lansatorii acestui pretext copilăresc prin însăși acest fapt dovedesc că lăsând să guverneze un țiglit țara și poporul, aceste două noșturi atât de esențiale nu valorau mai mult decât oricare altă marfă de exploatare și de imbogățire. Dar acest fapt mai e argumentat și de mărturii din trecut că partidul liberal, — și după el și celelalte partide politice de azi, — a considerat ca cea mai puternică forță de imbogățire eftină și de parvenitism ușor „prostia” poporului. Căci cum am mai spus odată cu căt un popor e mai prost cu atâtă mai mult se înbogătesc, trăind ușor și bine toți aceia care îl fin la întuneric în loc de a-l scoate la lumină. Cu căt un popor este mai înapoiat cu atâtă mai slab și mai expus la pri-

Alegerile comunale.

— Unele învățaminte —

După alegerile județene vor urma alegerile comunale, care sunt de o importanță cu mult mai mare decât cele județene. Minoritarii, adecă — și în special partidul maghiar-jidovesc — fiind conștiți de forța lor, în multe orașe și centre de județe, chiar de majoritatea lor, s-au pus pe punctul de vedere șovinist, cel mai intransigent, trâmbiând în lumea largă că vor merge singuri, cu liste separate în alegeri. S-au decis la acest pas însă numai după ce s-au convins de frecăturile, de neînțelegerile și certele împreunătate în multe locuri cu bătăli săngeroase dintre partidele politice române. Am ajuns noi români între noi dușmani de moarte. Și cât este de dureros, când vezi că partidele politice românești caută înțălegere alianță și cu dracul chiar numai cu frații lor nu, nici partidele din opoziție între ele nu se pot înțălege decum careva dintre ele cu guvernul. Și în cazul acesta natural că minoritarilor le crește înima de bucurie, se simțesc puternici și prețind în contul unor pacturi rușinoase cu guvernele tărilor atâtea și astfel de favoruri, despre care nici ei, dar noi la nici un caz nici nu visam.

Și oare partidele politice care au fost, sunt și cine știe, poate vor mai fi la guvern nici cu astfel de ocazuni nu se rușinează și nu se întrebăjă mustăndu-le conștiința: „de ce am ajuns noi în halul acesta? Ce am făcut noi pentru românlarea orașelor în decurs de 10 ani, a guvernării noastre“?

Oare nu le va intra nici de astădată mintile în cap? Nu vor asculta nici în viitor de săngele nevinovat preamult vărsat pentru făurirea României Mari, în care se lăfăesc păcătoșii de politicieni, dintr-car nu și nici nu au visat să devie vre-o dată miniștri și paraminiștri și nici măcar deputați, ci mai curând se temea că o să le patrezească oasele în pușcărili, zic nici acum nu aud glasul sfintilor martirilor și eroi ai neamului românesc care le strigă: „nu fiți lași în fața dușmanilor, înțelegeți-vă între voi și dacă vreți să ne fiți recunoscători și doriti să aveți liniște în morminte faceți tot ce puteți ca România să fie a Românilor căci de nu, vă vom blâstâma și suferințele blâstâmul și săngele nostru va cădea asupra voastră și asupra fililor voștri“.

Un invalid de război.

Rugăm achitați abonamentul și trimiteți, care puteți căte-o sumă și pentru fondul de rezistență!

tru sufletele flămânde de naționalism a românilor sub stăpâniri străine. Tot liberalilor avem să le mulțumim amestecarea bisericelui în scărboale lor lupte politice. După ce el au compromis pe mitropolitul Ghenadie, acuzat și de încorrectitudini și de legături suspecte cu jidani, pe care tot el liberalii îl trimise pe capul nenorocitului de mitropolit, au dus, după demiterea acestuia din scaunul de mitropolit, degradarea și internarea sa ca simplu monah la mănăstirea Văratecu din Moldova, — cea mai deșanțată luptă contra conservatorilor, învinovățând pe aceștia de suferințele căuzate. Cum conservatorii la rândul lor nu puteau sta cu mâinile în buzunar determinaseră pe fostul mitropolit a scoate documentele din care resultă că a dat însemnate sume de bani unor foști

Agitația personalului ceferist reîncepe.

De inginer Stan Vidrighin directorul general al C. F. R. a avut deseori și în repetate rânduri discuții cu reprezentanții asociațiilor profesionale ale persoanalului ceferist. Le-a ascultat doleanțele tuturor și le-a promis ameliorarea și soluționarea lor, dar numai foarte puține au fost duse la înadeplinire, fiindcă „nu sunt parale, nu sunt venite, avem datorii multe și personal este de asemenea superflu, prea mult.“

De astădată însă agitația devine periculoasă și este de dorit ca Direcția generală să caute serios și să afle mijloacele de molcomire a spiritelor agitate. Cele mai multe dintre doleanțele personalului ceferist sunt maiclare decât lumina soarelui și trebuie neapărat soluționate.

Eu recomand două mijloace, cu ajutorul căror se poate îndrepta foarte mult situația în adevăr grecă, în care se află căile ferate și anume: să se licențeze din serviciu fără nici o cruce cu perderea tuturor drepturilor, toți funcționarii mari și mici dovediți că au păgubit — prin furt — și numai cu un leu administrația C. F. R.; în cazul acesta n-ar fi nevoie să se arunce pe drumuri atâtii funcționari vrednici muncitori, cari n-au alt păcat decât că au servit cu cinste administrația și că au fost și au rămas oameni săraci, și apoi să se confiște averea tuturor celor dovediți de pungași și cari nu pot arăta isvorul omenesc și curat al bogăților lor, — în cazul acesta din averile confiscate s-ar putea da leașă cinstită îndestulitoare funcționarilor mici și mari cari au muncit și munesc desinteresați, cu demnitate, cu trup și suflet, în mod cinstit pentru prospătarea puternicei și măndrel instituții, care este C. F. R.

Vor fi oare urechi cari să ne audă și români cu conștiință națională și de bună credință, cari să-și bată capul serios cu viitorul arterilor scumpe noastre tări, adecă cu Administrația C. F. R.?

Un ceferist.

Fiecare abonat este rugat, să ne câștige cel puțin un nou abonat.

Rugăm cetățenii, răspândiți și abonați să vorbească într-un ton de respect și de credință în naționalitatea românească!

Un tablou.

In una din zile, vizitam cu un prieten frumosul muzeu istoric al palatului cultural din Arad, care e înzestrat cu multe lucruri de mare valoare ca: tablouri istorice comori neprețuite din alte vremuri, obiecte antice etc.

Lucrurile și obiectele văzute m'a impresionat adânc, petrecându-mi gândirea la trecutul lor, la valoarea lor, la timpurile patriarhale când lumea știa poate mai mult ca azi, să se insuflăască de arta clasică, de lucrurile frumoase și de produsele geniului omenesc.

Trecând în revistă tot ce am putut vedea, mă gândeam la creatorii lor și la adâncimea geniului creator.

Printre multele tablouri de mare valoare și printre marele umbre din trecutul glorios ca: Iancu, Horia, Cloșca, Crișan, Axente Sever și alții involuntar aruncai privirea asupra unui tablou; era o figură patriarhală, un călugăr cu o barbă maiestoasă, pe cap camilafca. Era lucrat în cărbune. Acest tablou reprezintă umbra unui dascăl din vremurile noastre aici, Mare Arhierul și episcop al Orăzii, a P. S. Sale Episcopului Roman. Atunci trezindu-mă din reverie, m'am gândit la dascălul român care o viață întreagă a muncit crescând oameni, generații peste generații, cultivând sufletele și pregătind apostolii neamului românesc preoticele de azi pentru zilele mari ce le trăim.

Nu știu cine? și din a căruia inițiativă a fost pus acest tablou ce reprezintă pe Înalțul Ierarh în șirul figurilor istorice, încă în viață fiind, dar cu o vădită satisfacție mi-am zis „Om mare al vremii ai fost, ești și vei fi“.

Pentru Palatul cultural e o mare cinste că poate adăposti în galeriile sale, între Marile figuri ale trecutului nostru și pe Marele Ierarh, care încă în viață fiind își vede cu ochii săi proprii realizate visurile sale și roadele ostenelelor sale.

Il admirăm căci îl știm vrednicia, sufletul său Mare. Tatăl săracilor, sprințitorul năpăstuiților, omul dreptății, românul înflăcărat și prudent, omul înțeleptor, înțelepciunea desăvârșită, martirul neamului. Organizatorul și înțeleptorul vechei Episcopii a Orăzii. Exemplu și pildă vrednică de urmat, bărbă-

tul providențial, care cu sufletul său Mare cu voința sa tare prin munca sa desinteresată a fost în stare ca în scurtul timp, decând din mila lui Dzeu este în fruntea binecuvântării de Dzeu Eparhii a Orăzii să creeze totul din nimic. Reședință Episcopiească, Academie teologică, Școală de cantori bisericești, Tipografie, cu un cuvânt totul, iar pentru bunul mers al marilor instituții create de dânsul cu multă osteneală s'a îngrijit ca în fruntea lor să institue astfel de bărbăți vrednici, plini de răvnă, de putere, de muncă de viață și cu suflet, cari sunt o garanță sigură, pentru prospătarea marilor sale instituții.

S'a îngrădit cu o sumedenie de puteri tinere pe cari îl îmbărbătează, îi remunerează după vrednicia lor. I-a îmbrăcat în toate onorurile cuvenite, încurajindu-i la muncă, prin ce emularea și răvnă la muncă crește căci doar P. S. Sa este primul stimulent.

L'am văzut pentru ultima dată în Palatul Cultural din Arad cu ocazia unei marelui praznic a centenarului primului Episcop român. Am rămas adânc misțat văzând figura venerabilului Arhierul iar cea mai plăcută impresie a făcut atunci când l'am văzut secondat de foștii săi elevi, azi ridicăți tot de dânsul la înalte dignități bisericești, cari plini de putere de muncă, prin activitatea lor și prin impulsul dat de Arhierul lor sunt ridicăți de P. S. Sa la dignitatele meritate. Era însoțit de I. P. Cuvioșia Sa pă. Arhimandrit Dr. Lazarescu, prof. la acad. teol., de P. Cucernicia sa Pă. Ionom Dr. Stefan Muntean tot prof. la academie.

In cons. Eparhial are numai puteri tinere, muncitori vrednici. La Academia teol., școala de cantori și tipografie asemenea, numai puteri tinere și de muncă în fruntea căror stă P. S. Sa Arhierul Dr. Andrei Crișanul. Iată omul vremii, omul înțeleptor, Arhierul care știe să ridice mările instituții create de dânsul, dându-le viață. Lumină a răspândit și lumină este. Așa știe să încurajeze și să însuflăască Mărele dascăl pe elevii săi. Cu astfel de cîrmaci corabia încreștinată în mânile P. S. Sale va ajunge la liman sigur. Exemplu viu a fost, este și va fi. Bunul Dzeu să-i lungească firul vieții spre binele și fericirea sfântă.

Cucurel.

pentru consumarea lor de jaf și de tâlhărie, zlătu 'namilaza mare, luându-se camătă până la 1000%, la sută, cum, spre pildă, a luat cămătarul jidănu Guttmann lui Radu Văcărescu pentru 2000 de lei împrumut, o poliță de 200 mii de lei, sau minorului principie C Brâncoveanu, — de culoare conservatoare ca și Radu Văcărescu, — pentru 30,000 de lei împrumut, o poliță de 300.000 lei.

Evident că și pe această cale dovedeau liberalii sălăjești lor de a nimici pe conservatori, cu singurul scop de a rămâne apoi el stăpân pe averile lor. Totodată vedem că sprijinitorii jidănilor pe toate căile în trecut erau liberali, cum tot el sunt și astăzi, dimpreună cu celelalte partide politice ce au luat sistemul dela acești.

În situația aceasta îi surprinsele ple-

carea lui Sturza dela putere, gonit de regale Carol I. Cum însă regale erau un partizan al constituționalismului englez, unde se alternează la cîrmă două partide, neadmitând desidențele, fruntașii conservatori fură săliți și uita certurile în fața formărei guvernului, recunoscând ca șef unic pe Lascăr Catargiu chemat să formeze guvernul. Dar Lascăr Catargiu murind a doua zi regale le impusese pe Gheorghe Cantacuzino ca președinte al consiliului și ministru de interne.

Contra cabinetului Cantacuzino, lovit de certurile și de intrigile neconveniente în partid pe chestiuni de ambiiții personale cum am spus deja, lovit de groasnică secesă din 1899 când grănele nu s-au făcut nici nutrețul pentru vite și câmpile erau arse de soare, liberalii, — deși dividați în di-

Strigoii politici.

Acolo unde mulțimea posedă o conștiință sănătoasă, niște moravuri asemenea, acolo poporul va fi condus cu dreptate și nobilă și dimpotrivă unde este stricată, ego stă, neînțită și unde adevărul și legea nu sunt respectate, puterea stă în mâna răilor și ticăloșilor" (S. Smiles).

E natural! Suntem așa de învățați cu el, încât nu le putem arunca decât disprețul — Oamenii aceștia, slugarii politici minciinoase și perverse, numai au nîmic sfânt, gura lor leapăda salivă amară, pe care nici medicii nu sunt în stare să o prească de ar pune la fiecare colț de stradă, răspândile de drum sau la fiecare casă căte un afiș cu slove mari.

Singura lor deviză e „minciuna”. Dacă voiți am să dovedesc. Să nu trecem mai departe decât la o problemă de actualitate, cum se zice, deși e veche și anume: „Salarizarea corpurui didactic”.

Mânunchiu acesta de funcționari eroi, care păuă acumă nu s-au cîntit de la datorie, fiind scoși în afară de lege, pionii culturii naționale, făuritorii țării aceștia în parte, nemai putând suferi mizeria s-au scutat cu mic cu mare și și au spus verde și răspicat, că a sosit timpul ca să se șteargă odată această pată rușinoasă, de-a fi socotiti egali în leafă cu un măturător de stradă și să-le deași lor un traiu mai omenos așa cum stabilește legea. S'au strâns în congres, au înaintat moțiuni și răspunsul a fost pretutindeni: „nu sunt bani domnilor!” Ce răspuns scurt, l-a care ne-am plecat acumă cu zâmbetul pe buze, ca niște fețe mari!

Și apoi să nu te indignezi să nu strigi în gura mare, că toți sunt așa de jocni, când știi precis că bani sunt și au fost întotdeauna! Dar... vorba ceea: „banul e ochiul dracului”. Au fost căpătuți acolo unde trebuie, au fost plasați pentru aplicarea mitor de legi cari nu fac o ceapă degerată și tot neaplicabile au rămas până astăzi. Acestor mucenici ai neamului li s'a spus timp de 3 ani „faceți sacrificii și mai așteptați, că țara e în grea primărie!”. Și an tăcut Vremea își urmează cursul ei. Paharul s'a umplut, și când toți strigă că numai pot suferi, li se răspunde tot pe vechiul reful: „nu sunt banii”. Nol am știut că să facem sacrificii, dar când la rândul nostru cerem nișcă bună vointă, ca să se rupă odată cu tradiția, să se rupă de unde s'ar putea să ne bagă în lege, vedem aceeașă indiferență.

Dar... văzând că mișcarea o să ia proporții mari și toată lumea simpatizează cu justele cereri ale corpului didactic, politicianii sau pus pe lucru

Prin strigoii politici și agenți bătauși, pe care fiecare partid îl are, au început să explozeze țărăniminea cu fel de fel de minciuni. „Dascălii și profesori sunt bine plătiți, trăiesc ca domni!, dar știi Dv. că ei tot ar mai vrea să le-o mărim. Dar noi nu suntem proști, căci atunci ar trebui să mărim dările voastre, că doar de pe spinarea voastră trăesc!”.

Iată deci până unde merg strigoii politici, cu minciuna îușeaială bună credință a omenilor. Și apoi să nu te indignezi, când vezi, că strigoii politici, ori care ar fi ei, calcă drepturi consimioșite de lege și să nu le arunci tot disprețul și ura și să-i scuipe ca pe niște miocinoși, când vicii măcar nu respesă răbdarea și martirajul nostru — Scuipeți-i fraților ca pe niște nemernici, căci e pagina cea mai tristă din căte s'au scris în istoria politică a țării.

Nic. Marcu inv.

Din Petroșani

Preot român trage clopotele, duce poporul și vorbește la groapa jidăului Horváth.

S'ar părea un lucru de necrezut, și totuș e adevarat.

In primele zile ale anului 1930, moartea cea nepărtinitoare a scos din șirul speculanților, pe cărularul jidăului Horváth din Petroșani.

Cadavrul acestui jidău a fost dus spre îngropare în comuna Barul Mare. Preotul din Petros cu numele Ioan Bora a pus să tragă clopotele Bisericii, și ești într-ună întâmpinare lude cu mulțime mare de săteni, iar la groapă a predicat.

Urmașii mortului jidău au plătit răchiu pentru valachii ce i-au făcut cinstea la îngropare.

Judecă iubite cititor fapta preotului Ioan Bora din Petros județul Hunedoara!

Iar noi adânc scărbiți de rușinea ce ne-a adus pe capul Sfintei Biserici, numitul slujitor al Altarului aducem acest caz la cunoștința P. S. Șă Părintelui Episcop Dr. Niculescu dela Lugoj!

Motto:

*Nu scriu ca să-mi ajung mărcirea,
Aur și-averi să-agonesc,
Că scriu pentru că sunt lubirca
Neamului meu românesc.*

N. Vlaicu Ianopeleanu.

— Despre dictatură —

De o vreme încocace mai în toate gazetele se scrie tot mai des despre dictatură. Oamenii cu multă judecăță și al căror cuvânt cîntărește mult în fața semenilor lor socotesc că felul de până acum de a conduce țara este rău și de aceia cer să se introducă dictatura. Mulți dintre cetitorii acestor gazete se vor întreba: ce este dictatura? Fi-va mai bună această formă de conducere?

Dragii noștri cetitori, dictatura însennează conducerea unui singur om. El poruncește, iar ceilalți ascultă și fac. Așa dar am putea zice că dictatura este întrechiparea ordinei și a disciplinel în toate lucrurile țării. Ori ștut este de fiecare că acolo unde domnește rănduiala și ascultarea nu întârzie de a veni bunăvoia și îmbulgarea. Căci gândit vă numai, dacă Dumnezeu ar dăruia Neamului nostru un om care ar putea înțelege milioanele de dureri ale acestui popor și ale țării, care să ajungă în fruntea ei ca dictator. Acestea s'ar lipsi imediat de vr'o 12 ministri din peste 20 căi avem. Deputați și senatori cari laolaltă au aproape un milion de lei pe zi, ar fi trimiș acasă să-și vadă de treburile lor, căci legi avem destule și foarte bune numai că le calcă toți în păloare și nu le respectă nimănii. Alegeri comunale, iudețene și generale cu care se cheltuiesc zeci și sute de milioane nu s'ar face tot mereu. Hoții și jafurile banului public ar înceta căci de obiceiul dictatorii pedepsesc aspru de tot și cu săgaranjă ar fi mai bine. Din miliardele cari nu s'ar mai plăti la atâția măncători de bani, politiciani de meserie, cum s'ar mai putea îmbunătăți în soartea orfanilor, văduvelor și invalidilor cari și au vărsat sângele pentru această țară? Muncitorii ar putea fi ajutați, țărani scuțiți de dările mari, iar funcționarii trebuitori mai bine plătiți și mai presus de toate ar domni ordinea în locul dezordinei generale de azi. Dictatura întotdeauna și oriunde a dat rezultate bune. Așa în Italia, care pe punctul de a fi nîmicită de bolșevici au venit fasciștil cu Mussolini, care, știm cu toții că a făcut aderări multe. În Spania la fel, a fost bună dictatura cu Primo de Rivera în frunte. Chiar și la vecinii noștri Sârbi avem dictatură. Regele lor Alexandru văzând că șefii de partide se ciartă într-o școală și sunt pe punctul de a desbina țara, unită cu atâțea jertfe, a desființat partidele și pe conducători l-a trimis la preumblare, lăudând el conducerea.

La noi dictatura ar fi bună și de

aceea o și cer din ce în ce mai multă. Omul nu-l trimite Dumnezeu și soarta. Nu va fi dintre cel pe care îl cunoaștem azi, căci aceștia sunt prea învecihiți în reale și nu sunt destinații pentru așa ceva. El cine știe unde să și așteaptă ceasul lui. Până atunci înșă, iubiți cetitorii rugăți-vă lui Dzeu să-l trimite mai degrabă pentru binele țării și pentru binele nostru al tuturor.

I. B. student.

Din Vărădia de Mureș primim.

Proces Verbal.

Dresat astăzi, la 26 Ianuarie 1930 în Vărădia de Mureș, cu ocazia unei înșinării „Casete Culturale”.

Preotul locului Iosif L. Turcu, după ce în Dumineca trecută a rugat locuitorii comunei, ca acei cari doresc să fie membri ai „Casete culturale”, să se înscrive în lista lansată în acest scop. Cu bucurie s'a constatat, că în listă s'au subscris un număr destul de frumosi de membri, astfel că pe ziua de astăzi s'a convocat adunarea constituantă.

Adunarea s'a constituit astfel, de președinte ad-hoc a fost ales Dr. Iosif L. Turcu preot ort. rom., de notar ad-hoc, Dr. Deacu Terențiu, func. coresp. publicist, iar de bărbătă de încredere D-nii Aureliu Mircu inv. dir. penz. și Aurel Neicu preș. com. interim.

Președintele ad-hoc printre cuvântare spune care este scopul și menirea „Casete culturale”, după aceasta dă loc cetrei statutelor stăverite de asociația generală a creștui ortodox român.

Primindu-se statutele în intregime fără nici o modificare, președintele ad-hoc roagă pe cei prezenți să-și aleagă membrii în comitet, unde să alegă cu unanimitate ca:

Președintele: Iosif L. Turcu preot ort. rom.

Vice-președinte: Aureliu Mircu inv. dir. penz.

Secretar: Stefan V. Pipa inv. dir.

Bibliotecar: Terențiu Deacu func. coresp. publicist.

Cașar: Sofronie Micoara econom

Controlorii: Aurel Neicu preș. com. interim. Ioan Dragan econom

Membri:

Sabin Pelle ing silv.

Ioan Bârla jand. plot. maj penz.

Vasile Mona econom

Ionel Suciu econom

Petru Suciu econom

Adunarea generală alege ca președ. de onoare pe Dr. Dr. Romuald Coțoiu medic în Săvârșin.

Președ. ad-hoc mulțumește celor prezenți pentru interesul manifestat pentru „Casa culturală” și cu aceasta declară adunarea închisă. D. C. M. S.

Iosif L. Turcu m. p. președ. ad-hoc Terențiu Deacu m. p. notar ad-hoc.

Aureliu Mircu m. p. Aurel Neicu m. p. bărbătă de încredere.

Rugăm pe toți onorați noștri abonați să-și achite de urgență abonamentul.

Crișul.

*Criș cu apă argintie
Jură-te pe lundă, stele,
Că-mi vei păstra pe vecie,
Secretul înimel mele.*

*Din izvoare cristaline
In părate, curgi la vale
Și aduci Crișe cu tine,
Doinete noastre de jale.*

*Tu ne-ai cunoscut prea bine,
Doinete noastre de dor,
Și-ai finut secret în tine
Visu 'nțregul popor.*

*Prin poeni, peste coline
Străbăți fara munflor
Și aduci Crișe cu tine
Suspinele moților.*

*Pentru ce nu-s eu ca tine
Râu, adăpat de vâlcele,
Sa distrug să 'nec în mine
Toți dușmanii jărei mele.
N. Vlaicu Ianopeleanu.*

sub președinția lui Petre Carp, având ca ministru de finanțe pe N. Săulescu, care printre alte soluții propuse și urcarea impozitului asupra patentelor, un impozit nou, așa numitul impozit complimentar, un impozit asupra țuiciei, economiei în buget de mai multe milioane, etc. etc.

Regele Carol I văzând că abia încheiate fuziuni îl lipsește fuziunea sufletească, că din cauza ambiciozilor prea mari între fruntașii conservatori, — dintre cari Take Ionescu ajunsese la cuțite cu foarte neastăpăratul și veșnic întrigantul Nicolae Filipescu, — cabinetul nu va putea face față crizei financiare, apoi mai fiind și convins că mandria conservatorilor fruntași crește că sunt născuți din familiile istorice ce nu vor a se supune nici unei discipline dictată de rege pe care îl considerau de venitici în țară, fapt de care Petre Carp se folosea întotdea-

una în manevrele sale contra regelui Carol, iar Take Ionescu îl lăsase vorbă prin Constantin Olănescu fost ministru de interne și foarte simpatizat de rege că îl va forța mâna să semneze numirea sa ca prim ministru, regele lăsă vorbă liberalilor desbinți, dar care totuș continuă politica lor de lungi talere față de palat, să înceapă tratativele de împăciurie în vedere iminentei preluări a guvernărelor.

In fața acestor fapte e de prisos să mai spun că regele Carol I avea întotdeauna guvernele în mâna sa, aducând la putere pe cine vroia și concedind cabinetele cum patronul concediază pe salariatul său. Prin multe intrigă de palat, — la care femeile în soldă specială a liberalilor, pe care bine înțeles că banii din tezaurul public își aveau rolurile lor studiate de dinainte — guvernele veneau și cădeau de atâtea ori.

(Va urmă)

Rezultatul alegerilor județene.

Când punem ziarul sub tipar încă nu se cunosc rezultatele alegerilor de eri decât numai din puține județe. Rezultatele cunoscute azi doată triumful guvernului cu o majoritate sdrobitoare. În județul Arad d. e. din 82.000 voturi

guvernul a obținut: 64,485
liberalii : 15,960
anulate : 4,525

Liberalii n-au luat deci nici o cincime din toate voturile așa că nu va ajunge nici un liberat în Consiliul județean.

Noi ne-am fi bucurat mai mult dacă și până atunci, până când vor mai conduce încă partidele politice Tara aceasta, să le vedem pe ele înfrângându-se, cum scriem și în alta parte a ziarului și nu cu minoritarii.

Guvernul poate fi convins că ar fi avut majoritatea d. e. în județul nostru și fără a face pact-listă comună cu minoritarii, iar dacă era absolut necesar un pact să-l fi făcut mai bine cu liberalii, i-am fi văzut mai bucurios pe ei întrând în consiliul județean decât pe minoritarii, cari cu puține excepții toți ne sunt dușmani de moarte. Am constatat acest adevăr și la teatrul trupa Tânase — când la finea reprezentării aducându-se felicitări de anul nou de supunere și cădou — o cutie cu soldați de plumb în uniforme, roșu, galben și albastru. — M. S. Regelui din partea unor copilași, pe când întreg publicul ovăționa și sălă de bucurie s-au aflat nebuni, cari să fluere în sala arhipelei. Reprezentantul poliției nu s-a făcut datoria!

Iată deci de ce sunt capabili minoritarii pe cari să îndrăgim și cu cari ne împrieteneam, prin urmare nici un pact cu minoritarii până când nu vor da dovezi că sunt loiali, sincere și buni patrioți!

Vom reveni.

„UNIREA“

Asociația generală profesională a personalului C. F. R. filiala Arad va aranja în 22 februarie o serată cu petrecere la care va lua parte fiecare, care dorește să se simțească bine în acea seară și noapte chiar până în dimineața zilei următoare.

Autorul articolașului „Cultura se propagă cu ciomagul“ apărut în No. 3 al ziarului nostru n'a avut intențunea să-l jignească pe dl preot R. Oancea din Macea, nebănuind nici un moment măcar că Sfintia Sa ar putea fi autorul moral al răfuerilor dintre credincioșii săi, amintite în acel articol.

Redacția ziarului.

O dorință a ungurilor.

D. Gh. Bethlen, președintele partidului maghiar din România, grof și văr cu prim-ministrul Ungariei, a declarat mai deunăzi, că ungurii sunt priponiți în țara noastră și că ar prefera traiul ce l-am adus noi subt stăpânirea ungurească.

În acest moment ne gândim și mai mult la durerile, chinurile și suferințele nesfârșite prin cari trec frații noștri rămași în Ungaria și adânc revoltăți protestăm și cu această ocazie, contra celor barbării, de a le răpi școală, biserică, limba, obiceiurile și tot ce are blândul nostru neam românesc mai drag, mai scump și mai sfânt, iar pentru a fi pe placul grofului Bethlen, recomandăm guvernărilor noastri un tratament egal față de minoritarii unguri și să le aplice ungurilor măcar pentru câțiva timp și numai în parte, — același tratament pe care l-am avut noi când eram subjuguiți lor.

În consecință, ar fi să cerem intentarea de proces pentru orice articol de ziar care pare a atinge demnitatea suveranității statului nostru; ridicarea unor temniți pentru politicienii maghiari și Vaț și Seghedin, introducerea în limbaj a expresiei „băi ős magyar“.

Dedecamădată și numai atâtă, ar fi de ajuns pentru ca să le punem poftă la încercare și nu cumva să și deranjeze prea degrabă... stomacul dorințelor.

Ciucurel și Cobi.

I.

A fost odată un țigan cinsit, de cări nu fura,
Ști, nimică ce-i nimică, nu fura când nu putea.
Odată la judecată și el bietul fu chemat,
Ca-l părâse oare cine că furat un porc din sat.

II.

Procurorul stă la masă și deschide-o carte mare,
Și-l întrebă pe țigan: cum îl cheamă? căți ani are?
— Domnule tribunal dragă, toți mă chiamă „Ciucurel“
„N'am furat acum de grabă decât numai un purcel,

III.

Si mai adaugă cioroiul că n'a mai furat de-un an,
Procurorul atunci zice, către părălitul țigan:
— Ciucurele spune drept, că ai furat mai 'nainte?
„Vă spun drept, zise țiganul, că dracul mai 'nare minte.

IV.

„Că și porcul ce s-ar spune, că l-am furat, măncatlaș,
„Când l-am gasit nu era zău, decât numai purcelaș.
Procurorii împreundă finură o ședință mare,
Iar unul cu-o barbă lungă cetă respicat și tare:

V.

— Parangida Ciucurel locuitor în „Maidan“
„Negru bietul să cinstit, ca și oră care țigan.
„Not și onorata lege nu-i dăm nimică, robie,
„Insă mai mult să nu fure ci numai cinstit să fie.

VI.

Cu pistriu pe mâni, pe față, c'un nas lung sta și un jidă,
S'asculta cum procurorul măntuise pe țigan.
„Cobi Leben“ vine acuma pe bancă ca acuzat,
Fiindcă șterpelise-o pușcă dela un român din sat.

VII.

In mâini cu cartea de lege, se ridică procurorul,
Și se întoarce spre jidă și-l face 'ntrerogatorul.
— Dă ești „Cobi Leben“ de treizeci și opt de ani?
„Om cinstit de omenie, ca și cei laiți jidani.

VIII.

„Acuma de data astă te-ai făcut cam vinovat,
„Să mi spui tot din fir în păr, dar numai adevărat.“
In față galbin ca ceară și abia stănd pe picioare,
Jidănu 'ncepe să spund cu-o voce tremurătoare:

IX.

„Domnale Judecător, i-o zic pi suflitu meu,
„Dache nu spun, adivorul seme bate Dumizeu.
„Nu mințit io nici odate, și acum nu minți nimic,
„Chind am furat pușcule, el fost numa piștol mic.

M. Vlaicu Jenopolianul

Din Vața de jos.

In comuna Vața de Jos există o fabrică de cherestea a unei societăți din al cărei Consiliu de administrație se spune că ar face parte și Dl Ciclo Pop. Unde aproape toți funcționarii sunt unguri și cățiva Români înstrăinăți. Un meșteșugar român dela aceea fabrică se zice că ar fi plătit zilnic cu 80 lei, iar cel maghiar cu 150 lei și locuiră, în natură. Motivul ci că l-ar fi spus Dl casier Leuca: Ungurii sunt mai meșteri decât Români!

Să astă frumos. Ca la noi, la nimel Atragem respectuos atențunea d-lui Ciclo Pop asupra acestor stări de lucruri existente la o fabrică unde și d-lui este interesat.

In Vața de Jos există un jidă pripasit numit Adam Zeiner, care are singurul odor pe lumea astă. o fetiță, pe care a dat-o la școală de acolo să învețe carte românească! Dar, după Crăciun jupănuțul ce să găndit a trimis-o la Arad la școală ungurească, căci se făcuse deja burduful mare de cea valahă. Atâta rău! Bine ar fi dacă și ar lua tălpășita și jupănuțul încătroval

Pilde vechi la vremuri nouă.

Se'mbrăcase un lup odată
Într-o piele chiar de oale
Să din găsă lui colță
Vârsă oilor palavre,
„Surioare oioșare,
Doamne, căt vi-s voi de proaste,
Vă lăsați să ia păstorii
Toate bunurile voastre,
Laptele și lâna caidă
Vi le fură ei, mișeli
Să'n durere voastră mare
Flămâncesc și mielescă
Zău, mai bine ar fi odată
Lor să nu vă mai supuneți.
Într'o bună dimineață,
Voi și căinilor să spuneți:
Nu mai vrem să știm de asta,
Nișă în camp de opriră.
Noi de acum să singurele
Vrem să ne cătăm de gură
„Cam așă vorbesc și astăzi
Cari n'au Durănozeu nici țară
Să n'au de pierdut nimică
De-ar veni prăpăd cu pară.

Gh. Bălceanu

Români sprijiniți comercianții, meseriașii și industriașii români!

Tribuna liberă.

În fața „incidentului regretabil“.

Marele ziarist, dl. Theodor Iorga, fost reprezentant al pressei române la Geneva, Paris și Haga, fost corespondent al ziarelor „Dimineață“ și „Adevărul“ și actual prim-șef redactor al cotidianului local „Vocea Poporului“, a susținut în numărul din 8 Ianuarie a. c. al amintitului cotidian, că eu am procedat nelegal cu studenții unguri, cari purtau la chipiu tricolorul maghiar îndoitat pe străzile Aradului. Eu cred și susțin că mi-am făcut numai datoria de student creștin român, când am pălmuit pe individul, care reprezenta obrăznicia ungurească intrupătat! — După dl. Th. Iorga, „marele“ ziarist acest „incident regretabil“ s-ar fi putut aranja prin conferințe, teatrul sătesc, coruri etc.

Eu, adeca, am săvârșit o sălbăticie; iar individul, care m'a insultat cu cuvintele: „szemtelen, piszok, diszno!“, a fost de cea mai înaltă demnitate posibil! Palmele academice nu sunt estetice dar — în astfel de cazuri, sunt binevenite și chiar necesare! Această lecție dată obrăznicii neamului lui Arpad — după dl. Th. Iorga, a fost „un incident regretabil“; iar faptul că ungurii dădeau afară din posturi și închideau pe români ce purtau tricolorul aici și tu țara lor de baștină era un act național și patriotic!

Pentru dl. Th. Iorga, patriotismul săsemnează să publice: „De vorbă cu marea primădonă Viola Margareta“ să atace pe taxatoarea de pe autobusul ce circula între Arad și Micălaca și pe proprietarul cafenelei „Newyork“ — ca la urmă tot d-sa să rectifice, și încă multe altele. Cu astfel de „români“ nu vom românia niciodată orașele noastre de granită, cari sunt strene în mijlocul populațunii românești.

Cel mai nimerit lucru, ce l-ar putea face dl. Th. Iorga, ar fi ca să renunțe și mai da sfaturi și să la trenul care să-l ducă la Geneva, Paris, Haga etc, de unde l-a adus!

Mircea I. Stefanu
student în drept.

Poșta redactiei.

Dlui Scolabiu în L. Facem tot ce se poate și când se poate cu placere, dar nu toate se pot. Cu dragoste frătească.

Dlui Maghiar în S. Ne pare rău că din cauză că articolele trimise sunt prea lungi nu se pot publica. Vă rugăm să trimite cel mult atât, să înceape pe o coloană.

Dlui I. Călușeru, în L. Abia credem că se va putea face ceva în chestiune; sunt așa mulți în aceeași situație. La orice caz vom încerca și dacă vom afla, te vom aviza.

Dlui R. Oancea preot în M. Întimpiarea trimisă nu se poate publica nemodificată. Motivele vi-le vom comunica verbal, ocazional când veți trece peste noi.

Stim că toată lumea e săracă, dar totuși, și din puținul ce vă mai rămas, vă rugăm jertfiți ceva pentru cauza națională și creștină a neamului, în primejdie.

INFORMATIUNI.

Atragem atențunea Ișpeciei 5 T. din Arad asupra faptului că la depoul mic al C. F. R. contrar ordinului D. G. se toleră de ani de zile în același serviciu tatăl cu fiul și alte rude apropiate.

Ori poate se ia în considerare că acel măestru de atelier Imre, contra căruia s'a deschis acțiune publică din cauza „furturii”, și așa în scurt timp va fi — dimpreună cu alti tovarăși de principii — suspendat, judecat și apoi licențiat din serviciu?

In No. viitor ne vom ocupa pe larg cu rezultatul cercetărilor de până acum a fraudelor de lemne, motoare, butoae și alte materiale dela Depoul mare și mic al C. F. R. din Arad, cari vor avea ca urmare mai multe suspendări....

Guvernul va numi pentru Valea Jiului un comisar special, care poate fi d. Valer Pop cel ce a îndeplinit cu bun rezultat aceea funcție de comisar guvernial în anii 1918 și 1919 sau d. Dr. Fl. Medrea actualul inspector general al polițișilor din Ardeal.

Acolo este nevoie de un român bun, cu mult tact, cu înțimă largă și energetic.

Și cu aceasta se pare a se fi soluționat „chestia Lupeni”, care este atât de mult exploatață din partea opoziției contra guvernului. Oare pe cine nu-i doare pentru cele mult regretate întâmpinate la Lupeni, unde zeci de bieți muncitori s-au pierdut viața și suntem siguri că și guvernul și în special d. Maniu regretă acele măceluri. Noi stim însă că reproșurile, sbierăturile și scremetele opoziției pe această chestiune nu sunt deloc sincere, ci o folosesc ca simplu mijloc de propagandă politică căci ne întrebăm de ce nu o doare și nu face gură opoziția contra jidănilor, contra acelora, cari ne măcelăresc cu înțețul dar sigur, ne sugrumană întreagă națiunea și cari cucerește teren pe zi ce trece.

Sigur o astfel de mișcare este în folosul națiunii și a Tărilor întregi, dar în paguba partidelor prin urmare pe această chestiune nu se poate face propagandă contra guvernului, aci opoziția și guvernul se înțeleg de minune, iată deci falsitatea opoziției.

Comisia, însărcinată de guvernul rus cu reforma calendarului a aprobat reformele propuse de subcomisiunile respective.

Prima zi a anului va fi socotită ziua de 7 Noembrie, când a izbucnit revoluția în 1917. Anul este împărțit în 12 luni de către 6 săptămâni. Săptămâna e de 5 zile. S'au introdus 5 sărbători ale revoluției, denumindu-se prima zi A. iar a doua, B. Astfel vor avea două zile ale Internaționalei, care cad în zilele 1 A și 2 B Mai; două zile de ale republicei sovietice: 7 A și 7 B Noembrie, precum și 22 Ianuarie, ziua lui Lenin.

Numările actuale ale lunilor și zilelor săptămânei nu s'au schimbat. Săptămâna, fiind de 5 zile, s'au menținut numai denumirea zilelor de Luni până Vineri, Sâmbătă și Duminică fiind sterse.

Comisia a depus această reformă a calendarului comisarlatului poporului, cu propunerea de a introduce noul calendar chiar în anul acesta.

Nici un ac dela jidani!

Valabilitatea carnetelor pentru călătoria pe cfr. a functionarilor publici a fost prelungită până la 31 Martie.

In Paris - dispărut și se crede că a fost asasnat de agentii „Ceket” sovietice generalul rus Kutiepor, unul dintre șefii emigranților și care a luat parte activă în rășcoalele lui Denikin și Wrangel.

Asociațiile industriale jidovestile „Poale Czedek” din Ardeal au hotărât crearea unui bloc jidovesc al lor. Bravol Dacă le merge tot așa de bine ca azi, mâine — poimâne, ne vom trezi că vor hotără să se aleagă altă Regență!

Diu Cernăuți să vestește că deputatul Krakalia, rutean, șeful organizației național-țărănești din Cernăuți a fost esclus din organizația guvernamentală. Dacă veste este adevărată felicităm guvernul și-l rugăm să pună locul său pe acel neîmpăcat dușman al neamului nostru care și acum a fost pus la cale o cerere la Liga Națiunilor ca să se ia în discuția consiliului Ligii unele reclamații ale minorității rutene.

In Basarabia bolșevismul cucerește teren și dă de gândit fiecarui bun român și creștin. Nu numai bărbații noștri de stat întălegători, au dat alarmă dar chiar și ministrul francez la București a tras serios atențunea înaltei Regențe asupra stăriilor din Basarabia. Ca urmare înalta Regență a chemat în audiencă pe șeful Mareiui Stat Major și a cerut să se ia măsuri urgente de bună pază în Basarabia în urma cărora suntem siguri că guvernul va păsi energic față de neastămpărății bolșevici și nu va mai tolera nici cea mai mică demonstrație din partea acelora, cari cred că libertatea din partea guvernului înseamnă slăbiciune ori încurajare.

Lumea de treabă se întreabă nedumerită: cum a putut ajunge să fie hirotonisit la Blaj și apoi numit administrator parohial în Turia (Trescaune) fostul judecător în Deva Al. Frâncu, despre care s'a scris că ar fi un escroc? Poate s'a pocălit și călugărul? Nici acela n'ar fi motiv de ajuns ca să devie preot!

In legătură cu călătoria lui Iorga prin America și alegerile din țară d. P. Selcari scrie:

„Pe când N. Iorga muncește pentru afirmarea gândului românesc, se luptă pentru o propagandă așa de necesară României, aici în față politișcanii și-au mobilizat partizanii, le-au inoculat turberea și se bat ca nebunii. Fără îndoișală că trăim o operă de deprimată rătăcire a acestui păcălos politicianism, ce numai rău știe să facă tării: Bătălii, lovituri de cuțit, capete sparte, amenințări cu vârsări de sânge, toată isprava de care este capabil, poate singura de care este capabil spiritul politișcanilor români. Această contribuție de rușine și bestialitate a partidelor încărcate bestiali, pe când din atâtea părți ne privesc cu ochi de ură dușmanii care nu osteneș și nu cedează, această bălcăldă de patimii rămâne.

Pe când departe, peste apele nestărsite ale Atlanticului, un căturar român ne reabilităza.

O, dacă nația ar putea reține această deosebită!

Un medic jidău dr. Lörinczi Sándor din Cluj, care se logodise cu jidăncuța fabricantului de mobile Lengyel din Arad s'a sinucis trăgându-și un glonț în cap. Bine a făcut! Motivul: grăbitul de Sándor desigur avea logodnică cu care nu peste mult era să se cunune, a fost acuzat de jupâneasa Cohn, tot de a lui Iuda și ea, că „Herr Doktor” l-a necinstisit fetiță de 8 ani. Iată până unde merge morală jidănușului!

Vorbe cu tâlc

Gloria și avuția sunt ca apa cea sărată: Cu cât bei, îți crește setea, fără să o stingi niciodată! Numai când se șindră Moartea să te-adape cu-a ei rouă, — Pentru totdeauna și tae setea după amândouă!

In iubirea ne'ntinată de nimic din tot ce moare, In zadar arunci mocirlă, — strălucirea să-i omoare!... Poate murdări noroiul, razele ce vin din soare?...

Dela Dumnezeu poți cere tot ce vrei, să-ți fie bine. Dar isprava faptelor bune, cere-o numai dela tine!

Niciodată să nu ceri: „Dă'mi, că și eu îți-am dat leril”; Pentru binele ce-l face, dacă ar cere-așa oricine, — In vorbirea omenirii n'ar mai fi cuvântul „bine”!

Omul fără de credință, se găsește'n adevăr Pe-o prăpastie adâncă, atârnat de-un fir de păr! Dacă el se'ncindă'n clipa când vrea firul să se rupă. — Prinde'n mâini totuag de aur, iar prăpastia s'astupă!

VASILE MILITARU

CONVOCARE.

Instituțiunile cooperatiste societare la federală „ZORILE” din Arad sunt invitate a-și trimite delegații la

ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ
pentru schimbarea statutelor și

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ a VI-a

cari se vor ține Joi în ziua de 13 Martie 1930 ora 10 respective
11 a. m. în localul obiceinuit din edificiul bisericii ort. rom. din Arad,
str. I. Mețianu 16.

BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1920.

Cassa	185.577	Capital	1.062.827
Efecte publice & Acțiuni	60.000	Fond de rezervă	120.329
Societari	262.339	“ prevedere	86.157
Imprumuturi	19.593.500	“ local	206.286
Efecte de primit semințe	617.500	“ de mobilier	49.035
Imprumut Ajutor Sinistră	20.000	“ cultural cooperativist	51.225
Registre & Imprime com. BCC 14.368.97		“ de pensii & asig. funcț.	86.157
Federala	75.052.20	“ de ajutoare	1.850
Mobilier & Edecuri	72.237	“ de impozite	25.276
Capital B. C. C.	25.000	“ de dobânzi datorate	20.474
Bibliotecă	1.321	“ “ “ datorate impr.	6.428
Debitori Loteria Lig. Cult.	1.160	Depunerile spre fructificare	463.383
Chirii reportate	1.250	Cont diversi creditori	96.142
Dobânzi datorate	20.474	B. C. C. Ct. Crt. simplu	16.414.688
Dobânzi datorate împrumut Sem. '6.428		“ “ “ Efecte de plată	1.200.000
Dobânzi efecte de plată Repartate 55.634		“ “ “ depon. reg. & imprim.	13.795
	21.011.839.17	Dep. Soc. Ajut. Sinistr	20.000
CONTURI DE ORDINE		Impozite de plată	4.610
Efecte de primit în garan.	5.606.500	Dobânzi reportate	766.532
B.C.C.Ct. Ef. de primit	15.594.000	“ Imprumut Semin. Repor.	957
“ “ “ plată	1.176.500	Profit & Pierdere	315.708.17
“ “ “ în garanție	1.000.000		21.011.839.17
	23.377.000	CONTURI DE ORDINE	
Total general	44.388.839.17	Depon. ef. de prim. în Gar.	21.200.500
		“ efecte în garan.	1.000.000
		Efecte de Plată Garan.	1.176.500
			23.377.000
Total general	44.388.839.17		

Debit	PROFIT & PIERDERE.	Credit
Cheltuieli generale	50.137.70	Dob. & Benef. 2.381.451,50
Chirii	15.000	“ Comis. 45.033 2.426.484,50
Salarii	267.000	Reg & Imprim. Com. 2.728.41
Diurne & Transporte	84.916	“ federala 13.149.25 15.877.66
Impozite	59.147	Divid. Capital B.C.C. 1.750
Dobânzi fonduri	61.574.29	
Amortisment mobilier	7.224	
Dob. Ct. Crt. Simplu B.C.C.	15.426	
Dob. Dep. spre fruct. 48.433		
Serv. de revizuire (auto contr.) 6.660		
Profit net	315.708	
	2.444.112.16	
		2.444.112.16

Director	Consiliul de Administrație	Contabil
s. s. Iosif Moldovan	s. s. Petru Russu v.-presed.	s. s. Florea Anghel
s. s. Dimitrie Boariu presed.	s. s. Teodor Leucuța, s.s. Atanasiu Baicu, s.s. Alexandru Tăran, s.s. Cosma Dimitrievici	s. s. Nicolae Micolaiu
	Comisia de cenzori	
	s. s. Dr. Tiberiu Grăiescu presed.	s. s. Teodor Laza, s. s. Ioan Jabelean,

REGATUL ROMÂNEI
Prefectura jud. Arad Serv. Adm.
No. 3871 | 1930. 5 Februarie 1930

Rezumat: Îndeplinirea postului de
șef al serviciului administrativ dela
Prefectura jud. Arad.

Concurs.

Noi, Prefectul Județului Arad,
Publicăm concurs pentru îndeplinirea
postului vacant de șef al serviciului
Administrativ dela Prefectura Ju-
dețului Arad, retribuit, cu salarul de
bază lei 1800 lunar și accesorii

La acest post pot reflecta candidații
cari întrunesc condițiunile prevăzute la
art. 183 alineat 3 din Legea pentru
organizarea administrației locale și
cele prevăzute în art. 5 din Regula-
mentul Legii Statutului funcționarilor
publici.

La cereri se vor anexa, conform art.
7 din Regulamentul citat, actul de naștere,
actul de naționalitate, certificatul
dela primăria comunală de domiciliu,
că n'a suferit de vre-o condamnație
infamantă și nu este pus sub urmărire,
certificat medical, actul de studiu,
certificatul militar și declarație de lim-
bele ce cunoaște.

Cei cari ocupă funcții publice ne
vor înainta cererile prin autoritatea
unde funcționează.

Cererile ni se vor înainta până la
data de 21 Februarie a. c. inclusive.

Prefect, **Şeful Serv. Adm.**
Marşieu **Dr. Nichin**

Către

Toți industriașii mici din Arad și
județ.

Vi se aduce la cunoștință că Cam-
era de Agricultură a județului Arad
intenționează să procure pentru ac-
operirea lipsurilor din județ, un număr
oarecare de mașini de semănăt
porumb.

Intrucât s'ar afla dintre industriașii
mici dela sate și oraș amatori specia-
liști pentru livrarea acestor mașini,
sunt rugați a se adresa cu oferta lor
posibil cât mai urgent către Cameră
de Agricultură Arad Str. Gh. Popa No.
4 Palatul Domenilor.

Direcțunea Camerei de
Agricultură a Jud. Arad

Aviz.

Subsemnatul Horga Gheorghe, din
Vârădia de Mureș, jud. Arad, prin pre-
zenta declar nul și fără valoare în mă-
nile ori cărui s'ar găsi, Livretul mili-
tar matr. Nr. 3159/8 eliberat de Reg.
2 C. F. cont. 1924, pe numele meu și
carnetul de reducere pe C. F. R. Nr.
482, cari mișau furat prin luna Iulie
1929 în gara Vârădia.

Horga Gheorghe

Atențione la firmă!

Fotografi regle-
mentare, prima calitate pentru
carnetele ceferiștilor se
execuță 3 bucați lei 40
iar la minut 15 lei
bucata la firma
Stefan Curticean

Arad, Calea Șaguna 90

REGATUL ROMÂNEI.

Prefectura Județului Arad. Serv. Adm.

No. 3870 | 1930. 5. Februarie 1930.

Rezumat: Îndeplinirea postului de
Secretar General al Județului Arad.

Concurs.

Noi, Prefectul Județului Arad,

Publicăm concurs pentru îndeplinirea
postului vacant de secretar general
al Județului Arad, retribuit cu:
1, salarul de bază Lei 1800 lunar și
acessorii 2, cheltuieli de deplasare
prevăzută în buget 3, onorar pentru
redactarea Monitorului Județean.

La acest post pot reflecta candidații
cari întrunesc condițiunile prevăzute la
art. 260 din Legea pentru Organiza-
re Administrației locale, adică
să fie trecut examenul de capacitate,
să aibă un titlu universitar, de pre-
ferință Licență în drept și să fi ocu-
pat timp de 3 ani cel puțin gradul
de șef de serviciu și cele prevăzute
în art. 5 din Regulamentul Legei
Statutului funcționarilor publici.

La cereri se vor adresa, conform
art. 7 din Regulamentul citat, actul de
naștere, actul de naționalitate, certifi-
catul dela primăria comunală de do-
miciu că n'a suferit de vre-o conda-
mație infamantă și nu este pus sub
urmărire, certificat medical, actul de
studiu, certificatul militar și declarație
de limbele ce cunoaște.

Cel cari ocupă funcții publice, ne
vor înainta cererile prin autoritatea
unde funcționează.

Cererile ni se vor înainta până la
data de 21 Februarie a. c. inclusive.

Prefect, **Şef. Serv. Adm.**
Marşieu **Dr. Nichin**

Publicație.

Se aduce la cunoștința tuturor
celor interesați că Cameră de
Agricultură a Jud. Arad dă în
arendă via din Șebiș de 18 iugh.
cad. cu colnă cu tot pe durata
de un an adică până la toamna
anului crt.

Intrucât se vor afla amatorii se
va și în parcele mai mici.

Cei ce doresc a-se interesa
de celea publicate sunt rugați
a se adresa la biroul Camerei
de Agricultură cu ofertă în scris.

**Direcțunea Camerei de
Agricultură a Jud. Arad.**

Aviz.

Camera a contractat o cantitate
de 70. mm. grâu de primăvară
selecționat, vânțurat, curățat
și trierat.

Prin urmare atragem atențunea
celor interesați că intrucât doresc
a cumpăra din acest soi de grâu
sunt rugați a-și înainta cererile
cel mai târziu până cu data de
28 Februarie 1930, la biroul Ca-
merei pentru a putea lua din vre-
mea semână dela magazia noastră
din Arad Piața Mihai Vi-
teazul No. 9.

Prețul semână este fixat la
suma de Lei 530.— Cincisuterei-
zeci Lei per 100. kgr.

Atenție. Succesul recoltei mai
ales la grâul de primăvară atârnă
dela însemnările.

Cu cât se va semăna mai de
vreme cu atât va fi mai mare
posibilitatea pentru recoltă bună
și cu cât se va semăna mai târ-
ziu cu atât va fi mai mică.

**Direcțunea Camerei de
Agricultură a Jud. Arad.**

Aviz.

Dela 6 până la 18 Februarie
1930 va fi deschis în Palatul Cul-
tural muzeul ambulant al Pro-
fesorului Francisc Balázsi aran-
jat sub patronajul și cu sprijinul
Camerii de Agricultură a jude-
țului Arad.

Cunoscând materialul bogat ce
este adunat putem recomanda tu-
turor pomicultorilor să cerceteze
acest muzeu unde vor vedea lu-
cruri foarte de folos și frumoase.

Luând în considerare impor-
tanța lăzirei cunoștințelor în cee-
ce privește pomăritul Cameră de
Agricultură aflat de bine a cum-
pără 300 buc. bilete de intrare
cu scopul de a fi puse gratuit
la dispoziție pomicultorilor de
pela sate.

Astfel rugăm pe toți agricultorii
de pela sate cari au interes față
de pomicultură ca în cazul când
chiar și întâmplător va veni la
Arad să obosească până la bi-
roul Camerei de Agricultură a
județului Arad Str. Gh. Popa No.
4 camera ,No. 31 etaj I. unde
vor primi biletele.

**Direcțunea Camerei de Agricultură
a județului Arad**

„ARADANA“

BANCA DE CREDIT PENTRU INDUSTRIE SI COMERT S. A.

CONVOCARE.

Direcțunea institutului „ARADANA“, Banca de credit pentru industrie și comerț S. A., în virtutea art. 4 din statut, con-
voacă prin aceasta pe Domnii acționari la a

X-a adunare generală ordinată,

care se va ține în Arad la 2 Martie 1930, Dumineacă la orele 11 a. m. în locurile institutului „ARADANA“, Bulv. Regele Fer-
dinand I. Nr. 40, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

- Raportul Consiliului de Administrație și al Comitetului de Cenzori, stabilirea bilanțului și descarcarea Consiliului de Ad-
ministrație și Cenzori pentru gestiunea anului 1929.
 - Deciderea asupra distribuirei beneficiului net.
 - Alegerea membrilor în Comitetul de cenzori pe un period de un an.
 - Eventuale alte propuneri prezentate Consiliului de administrație în sensul Art. 13 din Statut cu 48 ore înainte de Adunare.
- Arad, din ședința Consiliului de Administrație ținută la 23 Ianuarie 1930.

Direcțunea institutului

„ARADANA“

bancă de credit pentru industrie și comerț s. a.

NB. Acei domni acționari, cari voiesc să-și exercite dreptul de votare, trebuie să-și anunțe Direcțunei participarea cu 24 ore înainte de a
se ține adunarea generală (art. 12 din statut).

ACTIV.

CONTUL BILANȚ ÎNCHIAT LA 31 DECEMBRIE 1929.

PASIV.

Cassa în numerar	606883		Capital societar		7500000
Disponibil la bânci	1200993	1807876	Fond de rezervă general	1500342	
Efecte de primit	49363725		Fond de rezervă pt. creație du- bioase	1430000	
Conturi curente debitoare	3051976	52415701	Fond de penziune	763167	3693509
Capital de cointeresare		50000	Depuneri spre fructificare		19387992
Efecte publice și acțiuni proprii	446202		Conturi curente creditoare		547517
Imobile	268300		Reescont		19830000
Mobilier	1		Dividende nereclamate		91689
		54988080	Depozite pt. vase împrumutate		67450
			Dobânzi transitoare anticipate pe 1930		790300
			Beneficiu net		3079623
					54988080

Pentru contabilitate,
Gheorghe Irimie
contabil autorizat.

Ioan Tatu,
director executiv.

Mihail Constantin.

DIRECȚIUNE A:

Vasile V. Ștefan

Dr. Mihai Mărcuș,
președinte.

Stefan Mateescu

Teodor Stan

Ioan Chera

COMITETUL DE CENZORI:

Brutus Păcuraru, Stefon Ieșanu, Gligorie Petrescu, ing. Aurel Florescu.

Augustin Butărin

Tiparul Tipografie Decezane, Arad

Arad

